

5770

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jtkadeesj...

...wat oud is zal vernieuwd worden en wat nieuw is zal worden geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 27 februari 2010 / 13 adar 5770

Sidra Tetsavee, Sjemot [Exodus] 27:20-30:10

2^e sefer voor Sjabbat Zachor: Dewarim: 25:17-19

Tanach blz. 165-172, 401

Haftara voor Sjabbat Zachor: I Sjemoeël 15:2-34

Tanach blz. 568-570

Vertaling: Mieke van Praag-de la Parra

Voor het origineel zie

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Tetzaveh

TETSAVEE

Sidra Tetsavee stelt Aharon en zijn zoons vast als kohaniem [priesters] en beschrijft uitvoerig zowel hun rol als hun kledingstukken en hun wijding tot priester. Tevens worden ons zeer gedetailleerde instructies gegeven met betrekking tot het bouwen van het altaar.

Tetsavee - Shlomo Riskin

Sjlomo Riskin kreeg zijn semicha van rabbijn Soloveitchik en behaalde zijn Ph.D. aan de New York University. Deze bekende leraar, auteur en maatschappelijke actievoerder is oprichter en hoofd van het Ohr Torah Stone netwerk van instellingen voor mannen en vrouwen en is tevens de opperrabbin van Efrat in Israël.

Hoe belangrijk zijn de kleren die wij dragen en wat zeggen zij over ons? Op de Sjabbat voor Poerim lezen we sidra Tetsavee die uitvoerig uitwijdt over de kleding van de kohaniem, dan, op Poerim, trekken wij kostuums aan om ons te doen voorkomen alsof we andere mensen zijn.

De eerste Bijbelse figuur die de kleren van iemand anders aantrok, was Jaäkov, die zich kleepte als zijn oudere broer Esav (Beresjiet [Genesis] 27:15) om de zegen van hun vader te krijgen. Wat bezielde Jaäkov, een “rustig man die het liefst bij de tenten bleef” (25:27) om de

kleding van Esav aan te trekken? Misschien wilde Jaäkov Esav worden, omdat zijn eigen, naar binnen gekeerde persoonlijkheid door zijn vader werd verworpen ten gunste van de meer extroverte, sneldenkende, materialistische Esav, terwijl juist hij, Jaäkov smachtte naar de liefde en omhelzing van zijn vader!

Het komt vaak voor dat als iemand zich vermomt als iemand anders, hij die ander ook wordt. Tot op zekere hoogte verruilde Jaäkov zijn zuivere en oprechte zelf voor het uiterlijke voorkomen van Esav.

Het Jodendom suggereert dat de bovenkleding niet noodzakelijkerwijze de man maken, maar dat kleren – heel vaak – de man anders voorstelt dan hij is. Dat is de reden dat het Hebreeuwse woord , *beged* [kleding] afkomstig is van dezelfde stam als het werkwoord ‘bedriegen’ en dat het Hebreeuwse woord *me’iel* [overjas] afkomstig is van dezelfde stam als het werkwoord ‘verduisteren’.

Vanuit dit perspectief kunnen wij de karakters van de hoofdpersonen van Megillat Esther begrijpen. Joden die deel uit willen maken van de niet-Joodse bewoners van hun gastland, assimileren en doen zich vaak zo veel mogelijk voor als niet-Joden. Vandaar dat de heldin van het verhaal, die Hadassa heette, haar naam veranderde in Esther, van de Perzische godin Astarte. Zij verborg haar Joodse identiteit en door niet te vertellen wie haar volk en haar geboorteland waren (Esther2:10). Zij bracht 12 door met zich voor te bereiden op de ontmoeting met Ahasjverosj. Diverse soorten parfum en cosmetica werden daarbij gebruikt zodat haar lichaam “gemaskerd” werd onder tal van uiterlijke geuren. Toen zij haar majesteitelijke positie innam, was zij absoluut niet gekleed als een Joodse vrouw.

Op dezelfde wijze, nam Mordechai de naam van de Perzische oppergod Mardoek aan. Later vertelde hij de hofhouding dat hij een Jood was, om zijn weigering voor Haman te buigen uit te leggen (3:4). Hij kleedde zich kennelijk niet als een Jood, want als hij dat wel had gedaan, dan had hij hen niet hoeven te vertellen dat hij van Joodse afkomst was.

Het Hebreeuwse woord *galoet* betekent eigenlijk ‘openbaren’ of ‘blootleggen’ en – zoals de Tanach ons garandeert – er zal een moment van waarheid aanbreken waarop geassimileerde Joden zullen terugkeren naar hun ware zelf en hun eigen, diepste wortels en zich opnieuw zullen vestigen in hun thuisland. Dit kan gebeuren op een intens en diep moment van berouw zoals het moment waarop Jaäkov de geest van Esav uit zichzelf verbande en opnieuw rustig en integer terugkeerde naar zijn voorouderlijk huis als Jisraëel. Of toen een antisemiet zoals Haman de waarheid bij Mordechai en Esther afdwong en zij hun leven in de waagschaal legden voor hun volk en hun God. Uiteindelijk valt het masker en moet de echte Jood zichzelf herontdekken.

Wellicht is dat de reden waarom wij deze week in alle synagogen over de hele wereld de tekst lezen over de kleding van de kohaniem. Want hun gewaden weerspiegelden hun innerlijke heiligheid en opdracht, juist het tegengestelde van de Poeriemmaskerade.

Een andere invalshoek– Natasha Cowan

In Megillat Esther lezen wij hoe Haman besloot dat de tijd was gekomen om het gehele Joodse volk uit te roeien: mannen, vrouwen en kinderen, allen op één dag (Esther 3:13). Als hij naar Ahasjverosj gaat om zijn afschuwelijke plan voor genocide aan hem voor te leggen,

verwijst hij naar een volk dat een *am mefoezar oemefoerad bein haämiem* is: ‘een volk dat verspreid leeft en te midden van de andere volken zijn eigen leven leidt.’

Een vluchtige blik op Hamans beschrijving van het Joodse volk laat zien dat hij de vinger heeft gelegd op onze achillespees; het probleem dat ons de gehele geschiedenis door heeft aangetast en ons aan gevaar heeft blootgesteld. Wij waren toen – zoals wij helaas te veel keren in onze geschiedenis waren – verstrooid en innerlijk verdeeld.

Het zou kunnen zijn dat dit de reden is waarom wij elke Poeriem de mitswa van *Misjloach Manot* hebben. *Misjloach Manot* biedt ons allen de mogelijkheid de verdeeldheid in *Am Jisraëel* te verhelpen door een geschenk van tenminste twee soorten volledig klaargemaakt voedsel of drank te geven aan tenminste één persoon.

Echter degenen die altijd heel nauwkeurig geweest zijn in het uitvoeren van deze mitswa, blijken soms in een rondje te draaien door het geven en ontvangen van of aan vrienden die zij al reeds hebben. De suggestie voor dit jaar is om je *Misjloach Manot* vooral te geven aan mensen waarmee je niet zo’n hechte band hebt, of aan diegene waar je nog geen contact mee hebt gemaakt, of – nog wat moeilijker – je pakjes te geven aan mensen met wie juist niet zo’n goede relatie hebt.